

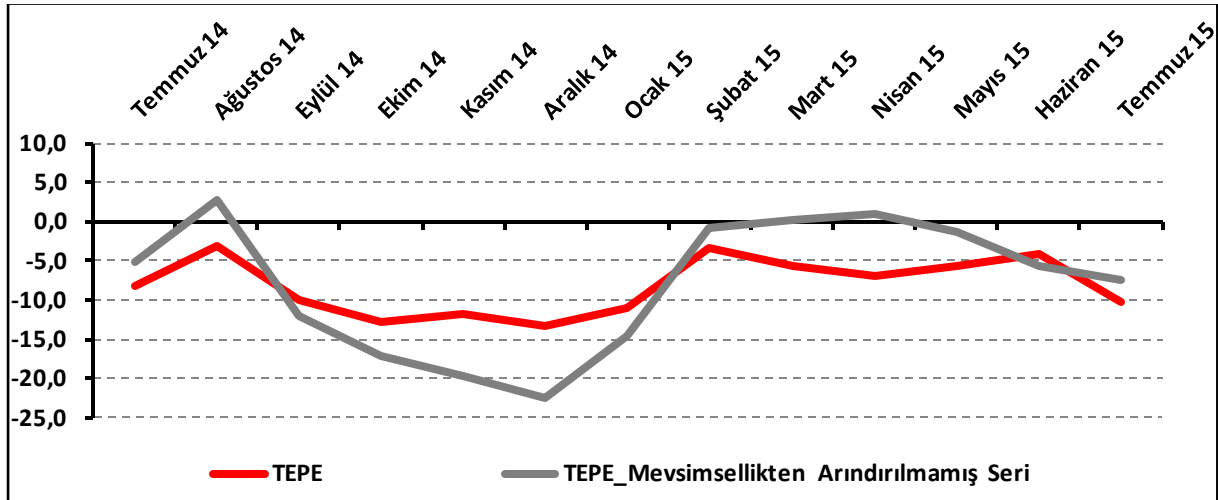
PERAKENDECİ GELECEKTEKİ BELİRSİZLİKTEN TEDİRGİN

TEPE, temmuz ayında bir önceki aya ve geçen yıla göre azaldı. Önümüzdeki 3 aydaki tedarikçilerden sipariş ve satış beklentileri, hem Temmuz 2014'e göre hem de Haziran 2015'e göre azaldı. Türkiye, geçen yıla göre AB-28'den daha kötü performans sergiledi.

Perakende güveni bir önceki aya ve geçen yıla göre düştü:

Temmuz ayında -10,2 puan değerini alan TEPE, bir önceki aya göre 6 puan, geçen yılın aynı dönemine göre ise 2 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla göre azalmasında önümüzdeki 3 aya yönelik satış beklentilerindeki düşüş etkili olurken, bir önceki aya göre azalmasında geçtiğimiz 3 ayda işlerin kötüleşmesinin de etkili olduğu görüldü.

Şekil-1. TEPE (Temmuz 2014 – Temmuz 2015)

Tablo-1. TEPE

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2013	-2,5	-4,6	-3,6	1,5	-3,5	-0,6	-0,6	-2,1	-1,3	1,2	2,4	2,7
2014	-5,6	-10,6	-5,8	-5,8	-10,2	-14,1	-8,2	-3,1	-9,9	-12,7	-11,7	-13,2
2015	-10,9	-3,2	-5,6	-6,9	-5,7	-4,2	-10,2					

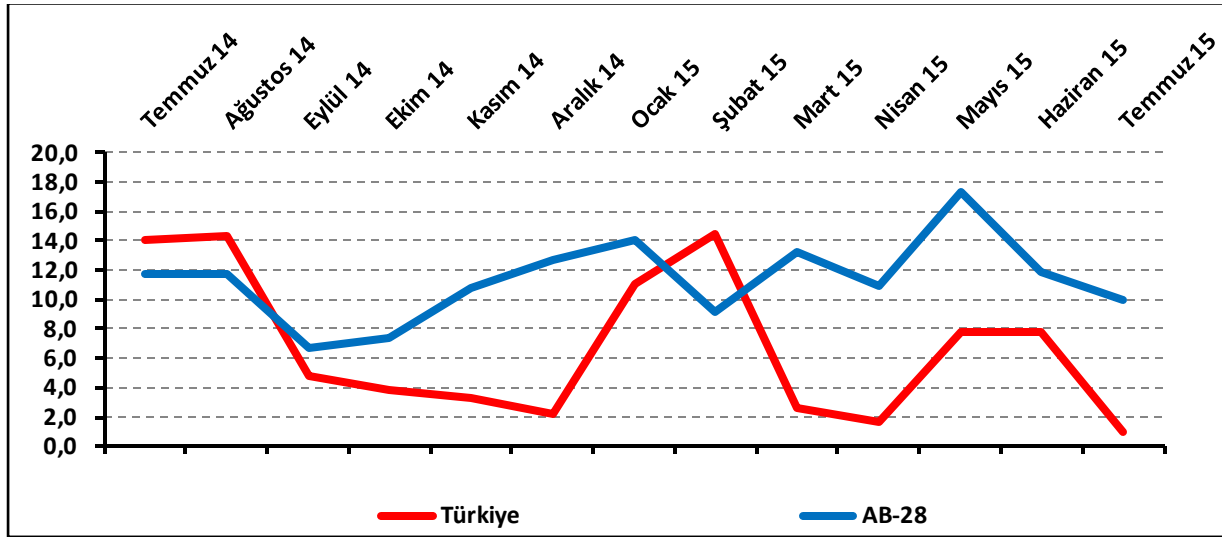
Satış beklentileri son 5 yılın en düşük değerini aldı:

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Haziran 2015'e göre 6,8 puan azalarak Temmuz 2015'te 1 puan değerini aldı. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinde Temmuz 2014'e göre ise 13,1 puanlık düşüş gözlemlendi. Satış beklentileri Haziran 2010'dan bu yana en düşük değerini aldı.

Temmuz 2015'te TEPE anketi katılımcılarının yüzde 35,3'ü önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, işlerinde kötüleşme bekleyenlerin oranı yüzde 26,6 düzeyinde oldu. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 38,1 olarak belirlendi.

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinde hem Türkiye'de hem de AB-28'de bir önceki aya ve geçen yılın aynı dönemine göre düşüş yaşandı.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (%arttı – %azaldı) (Temmuz 2014 – Temmuz 2015)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (%arttı – %azaldı)

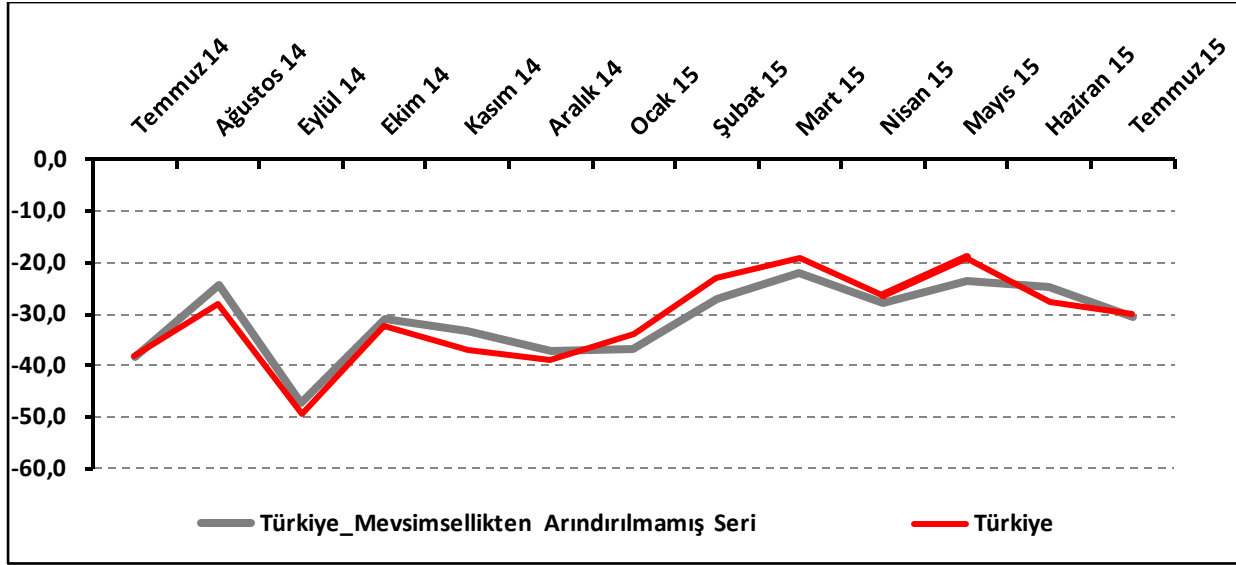
%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2013	10,3	8,3	13,8	18,8	15,3	19,9	24,7	17,9	13,6	16,1	21,0	19,9
2014	16,2	11,9	21,7	18,7	13,8	6,2	14,1	14,3	4,8	3,9	3,3	2,2
2015	11,1	14,5	2,7	1,7	7,8	7,8	1,0					

İşlerdeki toparlanma algısı geçen aya göre azaldı:

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu Temmuz 2014'e göre 7,9 puan artarken Haziran 2015'e göre 2,4 puan azaldı. Böylelikle işlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumunun denge değeri Temmuz 2015'te -30,1 puan oldu.

Haziran 2015'te TEPE anketi katılımcılarının yüzde 23'ü geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 53,4 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise yüzde 23,5 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (%arttı – %azaldı) (Temmuz 2014 – Temmuz 2015)

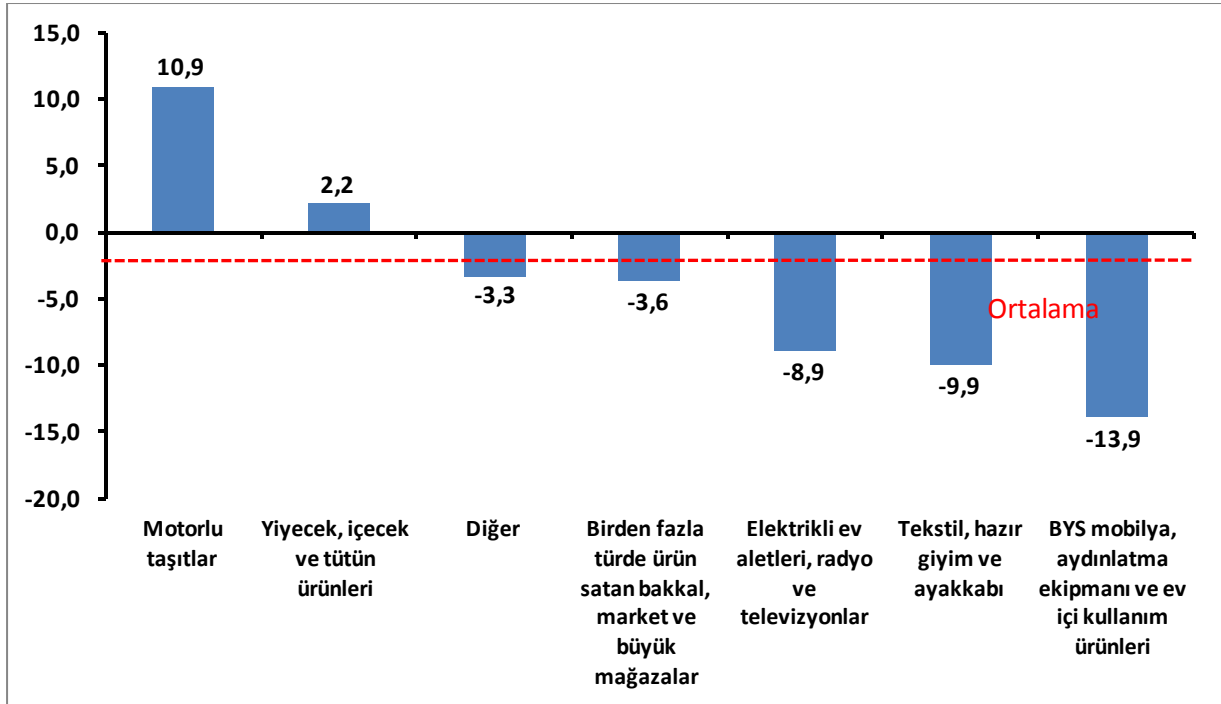
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (%arttı – %azaldı)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2013	-23,5	-22,2	-20,5	-25,0	-21,4	-23,6	-27,8	-25,0	-22,6	-22,7	-13,4	-17,5
2014	-38,7	-44,9	-50,5	-40,6	-47,2	-69,1	-38,0	-28,0	-49,6	-32,5	-37,0	-39,1
2015	-33,8	-23,0	-19,3	-26,3	-19,1	-27,7	-30,1					

Temmuz ayında en fazla artış “motorlu taşıtlar” sektöründe yaşandı:

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Temmuz 2015’te geçen yılın aynı dönemine göre en fazla artışın “motorlu taşıtlar” sektöründe olduğu görüldü. Bu sektörü, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektörü izledi. Bu iki sektördeki artış, ortalamanın üzerinde oldu. En fazla düşüş yaşanan sektör “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” olurken, “diğer”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” ve “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörlerinde de düşüş yaşandı.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Temmuz 2015’te geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendede sipariş ve satış beklentisi geçen aya ve geçen yıla göre azaldı:

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Temmuz 2015'te, hem Temmuz 2014'e göre hem de Haziran 2015'e göre "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş ve satış beklentilerinde" azalma olduğu görüldü. Bununla birlikte "geçen yılın aynı dönemine göre işlerin durumunda", "önümüzdeki 3 ayda personel sayısı ve satış fiyatı beklentilerinde", "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumunda" ve "gelecek yılki mağaza sayısı beklentisinde" Temmuz 2014'e göre artış, Haziran 2015'e göre ise azalış olduğu gözlemlendi.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 07/2014	Endeks 06/2015	Endeks 07/2015	Bir önceki aya göre değişim 07/2015	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 07/2015
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-48,6	-36,2	-45,0	-8,8	3,6
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ¹	9,9	15,9	13,4	-2,5	3,5
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-0,7	-1,8	-7,0	-5,2	-6,3
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	14,1	7,8	1,0	-6,8	-13,1
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	1,5	6,6	3,8	-2,8	2,3
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	25,4	31,5	28,5	-3,0	3,1
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-38,0	-27,7	-30,1	-2,4	7,9
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	7,5	8,5	7,7	-0,7	0,3

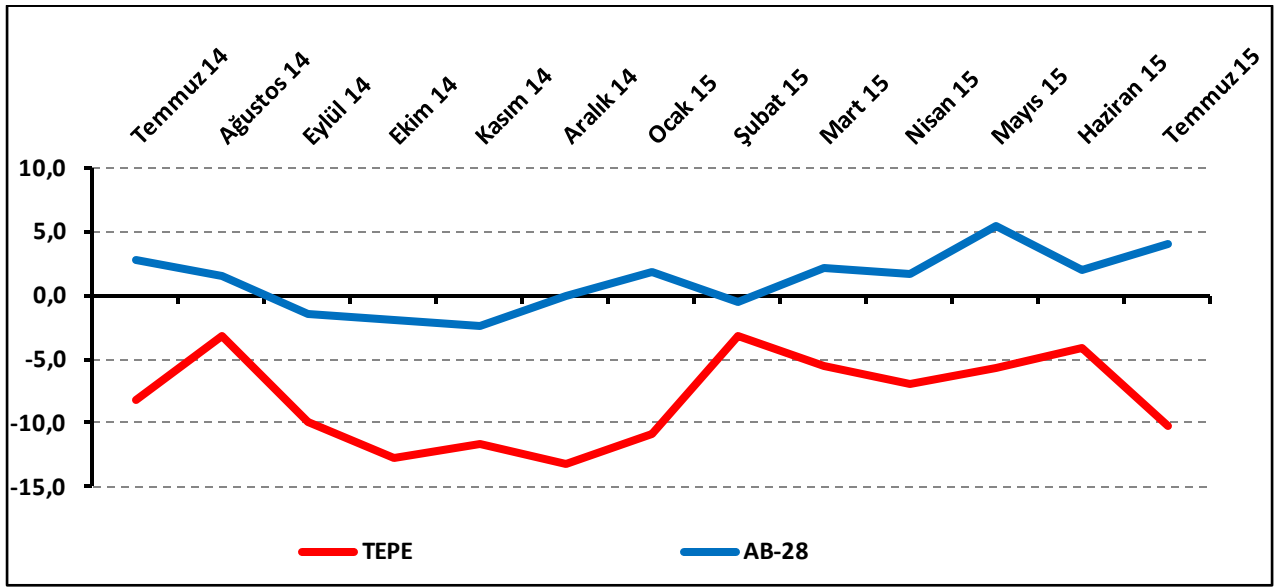
¹ Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4'deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni, geçen aya ve geçen yıla göre arttı:

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Temmuz 2015’te 4 puan değerini aldı. AB-28’de bir önceki aya göre 2 puan, geçen yılın aynı dönemine göre ise 1,2 puan artış oldu. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-28’den ve Euro Bölgesi’nden daha kötü performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Temmuz 2014 – Temmuz 2015)

Tablo-5. AB-28

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2013	-9,5	-10,5	-13,1	-14,1	-12,4	-9,6	-6,1	-2,0	0,3	-0,2	-5,3	-0,7
2014	2,5	4,0	1,2	2,9	4,3	3,4	2,8	1,5	-1,4	-2,0	-2,4	0,0
2015	1,8	-0,5	2,1	1,6	5,4	2,0	4,0					

Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla ve geçen aya göre AB-28'in gerisinde kaldı:

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Malta, temmuz ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşanan ülke oldu. Malta'yı; Hırvatistan, İspanya ve Avusturya takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise Yunanistan, İsveç ve Slovenya oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış Belçika'da yaşandı. Perakende Güven Endeksi'nde, Temmuz 2014'e göre değişim Euro Bölgesi'nde 2,3 puan, AB-28'de 1,2 puan oldu. Haziran 2015'e göre değişim incelendiğinde ise Euro Bölgesi'nin AB-28'den daha iyi bir performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Temmuz 2014 ve Haziran 2015'e göre)

Ülkeler	Temmuz 2014'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Haziran 2015'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Malta	16,5	-6,7
Hırvatistan	9,6	1,7
İspanya	7,7	0,3
Avusturya	6,6	9,2
Romanya	5,3	-4,2
Slovakya	5,0	1,2
Çek Cumhuriyeti	4,9	-1,3
Finlandiya	4,8	10,2
Hollanda	3,7	2,2
Macaristan	3,6	-0,6
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	3,4	0,2
Belçika	3,3	10,3
İtalya	3,0	1,1
Litvanya	2,3	7,1
Euro Bölgesi-19	2,3	2,3
Polonya	2,3	1,0
Almanya	2,1	3,0
Portekiz	1,9	-2,0
Fransa	1,7	3,0
Danimarka	1,6	-2,5
Bulgaristan	1,5	-0,3
AB-28	1,2	2,0
Estonya	-0,2	4,4
Türkiye	-2,0	-6,0
İngiltere	-2,4	3,3
Letonya	-3,4	2,1
Slovenya	-4,8	2,3
İsveç	-5,1	-3,7
Yunanistan	-30,7	-22,4

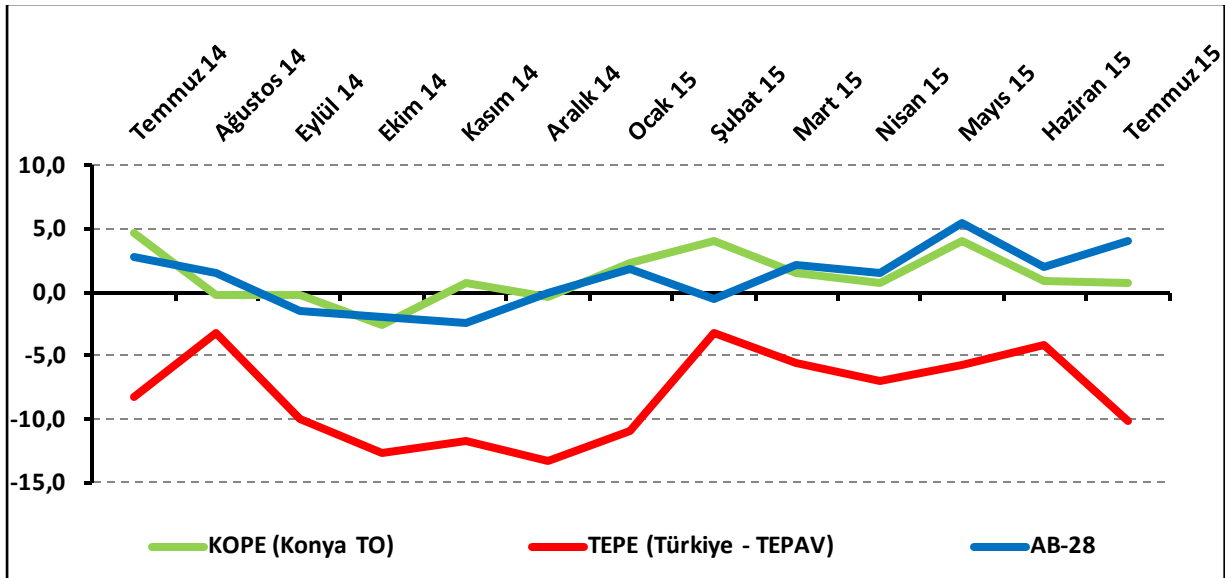
**Sıralama Temmuz 2014 değerine göre yapılmıştır.

Konya’da perakende güveni, Türkiye genelinden daha yüksek değer aldı:

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında Şubat 2012’den bu yana Konya’da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapıyor.

Temmuz ayında TEPE, -10,2 puan değerini alırken KOPE 0,7 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 4,7 puan, TEPE ise 2 puan azaldı. KOPE değeri bir önceki aya göre de 0,1 puan azaldı. Konya perakendesi, temmuz ayında Türkiye genelinden daha yüksek bir değer olsa da AB-28’in gerisinde kaldı.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Temmuz 2014 – Temmuz 2015)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2013	-0,7	1,7	4,2	2,6	0,0	-1,4	-1,7	0,2	4,0	4,7	1,8	4,1
2014	-1,3	-5,3	-7,3	-6,4	-4,1	2,0	5,4	-0,2	-0,8	-2,5	0,6	-0,2
2015	2,2	4,5	1,7	0,6	3,8	0,8	0,7					

Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.